# ความผิดฐานอาชญากรรมสงครามตามธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ : ผลกระทบหากไทยเป็นภาคี



นางสาว ศศวรรณ กาญจนพนัง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2545
ISBN 974-17-3362-3
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## WAR CRIMES IN THE ROME STATUTE OF THE INTERNATIONAL CRIMINAL COURT : IMPACT ON THAILAND IN THE EVENT OF THAILAND'S RATIFICATION

Miss Sasawan Kanjanapanang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws in Laws
Faculty of Law
Chulalongkorn University
Academic Year 2002
ISBN 974-17-3362-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความผิดฐานอาชญากรรมสงครามตามธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาล
	อาญาระหว่างประเทศ : ผลกระทบหากไทยเป็นภาคี
โดย	นางสาวศศวรรณ กาญจนพนัง
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุผานิต เกิดสมเกียรติ
คณะ	นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมิติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลั	ักสูตรปริญญามหาบัณฑิต ( )
	กลูตาบาเกูญามหาบานหาด ระบาร โกรงานาร คณบดีคณะนิติศาสตร์
	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย)
	(M) nanki isinia (4 ian nikiwi anniaethinn)
คณะกรรมการสอบวิท	เยานิพนธ์
	ประธานกรรมการ
	(ศาสตราจารย์ วิทิต มันตาภรณ์)
	อาจารย์ที่ปรึกษา
	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุผานิต เกิดสมเกียรติ)
	กรรมการ
	(อาจารย์วันซัย รุจนวงศ์)
	บาณนะ กวลานพลูบก บระทบาง
	(พันเอกกฤษณะ บวรรัตนารักษ์)
	กรรมการ
	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศารทูล สันติวาสะ)

ศศวรรณ กาญจนพนัง : ความผิดฐานอาชญากรรมสงครามตามธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาล อาญาระหว่างประเทศ : ผลกระทบหากไทยเป็นภาคี (WAR CRIMES IN THE ROME STATUTE OF THE INTERNATIONAL CRIMINAL COURT : IMPACT ON THAILAND IN THE EVENT OF THAILAND'S RATIFICATION) อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุผานิต เกิดสมเกียรติ 193 หน้า. ISBN 974-17-3362-3.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความผิดฐานอาชญากรรมสงครามตามธรรมนูญกรุงโรมว่า ชึ่งศาลอาญาระหว่างประเทศจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินคดีกับบุคคลที่ได้กระทำการก่อ ด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ อาชญากรรมที่มีความร้ายแรง โดยที่ผ่านมาในอดีดนั้น มีหลายครั้งที่บุคคลผู้กระทำผิดเหล่านี้ไม่ได้รับการลงโทษ ความผิดฐานอาชญากรรมสงครามเป็นความผิดประเภทหนึ่งที่อยู่ในเขตอำนาจศาลอาญาระหว่างประเทศ ความผิดฐานอาชญากรรมสงครามก่อนมีการตั้งศาลอาญาระหว่างประเทศยังไม่มีความชัดเจนโดยไม่ได้ระบุไว้ อย่างชัดเจนว่าเป็นการกระทำในการขัดกันด้วยอาวุธระหว่างประเทศหรือการขัดกันด้วยอาวุธที่ไม่ใช่ระหว่าง ประเทศ รวมทั้งไม่ได้มีการระบุองค์ประกอบความผิด กระบวนวิธีพิจารณาความ และความร่วมมือทางอาญา ระหว่างประเทศไว้อย่างซัดเจน แต่ธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศมีการบัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าเป็นการ กระทำความผิดในการขัดกันด้วยอาวุธระหว่างประเทศที่เป็นการละเมิดอย่างร้ายแรงต่ออนุสัญญาเจนีวา 1949 และ การกระทำที่เป็นการละเมิดอย่างร้ายแรงอื่นๆต่อกฎหมายและจารีตประเพณีที่ใช้ในการขัดกันด้วยอาวุธระหว่าง รวมทั้งการกระทำความผิดในการขัดกันด้วยอาวุธที่ไม่ใช่ระหว่างประเทศที่เป็นการละเมิดอย่างร้ายแรง อื่นๆต่อข้อ 3 ร่วม ของอนุสัญญาเจนีวา 1949 ทั้งสิ่ฉบับ และการละเมิดอย่างร้ายแรงอื่นๆต่อกฎหมายจารีต ประเพณีที่ใช้ในการขัดกันด้วยอาวุธที่ไม่มีลักษณะระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีการกำหนดองค์ประกอบความ ผิดโดยคณะกรรมาธิการเตรียมการสำหรับศาลอาญาระหว่างประเทศ รวมทั้งกระบวนวิธีพิจารณาความและความ ร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญาไว้อย่างชัดเจน

ศาลอาญาระหว่างประเทศมีเขตอำนาจเสริม เมื่อศาลภายในไม่ประสงค์หรือไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้
กระทำความผิดได้ ประเทศไทยได้ลงนามเห็นชอบในหลักการของธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศซึ่งน่าจะมี
การให้สัตยาบันต่อไป โดยในการให้สัตยาบันนี้จะต้องพิจารณาถึงกฎหมายภายในที่มีอยู่ เพรามีกฎหมายหลาย
ประการที่ยังไม่สอดคล้องกับธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ รวมทั้งในเรื่องความผิดฐานอาชญา
กรรมสงคราม เมื่อไทยเข้าเป็นภาคีธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศต้องมีการแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับ
ธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศตามพันธกรณีที่มี นอกจากนี้จะต้องพิจารณาให้ละเอียดรอบคอบเกี่ยวกับผล
กระทบทั้งหมดที่อาจเกิดขึ้นจากการเป็นภาคีธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศ

สาขาวิชา	นิติศาสตร์	ลายมือชื่อนิสิต	NOW	myou mis	
	.2545				
				<u> </u>	

9

## 4286121834 : MAJOR LAWS

KEY WORD : INTERNATIONAL CRIMINAL COURT / WAR CRIMES.

SASAWAN KANJANAPANANG: WAR CRIMES IN THE ROME STATUTE OF THE INTERNATIONAL CRIMINAL COURT; IMPACT ON THAILAND IN THE

EVENT OF THAILAND'S RATIFICATION. THESIS ADVISOR:

ASST. PROF.SUPHANIT KERDSOMKIATR, 193 pp. ISBN 974-17-3362-3.

The objective of this research is to study war crimes according to Rome Statute of International Criminal Court which created a permanent war crime tribunal known as International Criminal Court or ICC. This Global court proposes to investigate and prosecute those individuals accused of crimes against humanity, genocide, crimes of aggression and war crimes. In the past, for several times those individuals got away from any punishment for their serious offense. War crime is one of many crimes prosecuted under International Criminal Court Jurisdiction. Before International Criminal Court took up their duties, there was no certain separation between international armed conflict and non-international armed conflict, and also there was no clear identification of elements of crimes, procedure and international cooperations. For International Criminal Court era, there are outstanding provisions to international armed conflicts war crimes which grave breaches of the Geneva Convention 1949 and other serious violation of the law and customs applicable in international armed conflicts , non-international armed conflicts war crimes which serious violations of article 3 common to the four Geneva Convention of 1949 committed in non-international armed conflicts.

Furthermore, International Criminal Court by preparatory committee distinctly appointed elements of crimes, procedure and international cooperations for International Crime Court. International Criminal Court jurisdiction shall be complementarity when domestic court unwillingly prosecute or inable to handle the offenders. Thailand is one of many signatory states and shall ratify in order to investigate and prosecute those individuals committed a serious crimes. But before this ratification, Thailand should discreetly consider the existing domestic law especially criminal law which some acts don't accord to the Rome Statute including war crimes. If Thailand must amend the law to conform International Criminal Court regulations whichever obligate to the signatory states, it must contemplate and assess both sides of the effects on its own public interests.

Field of Study	laws	Student's signature	Olahin	WW MINW
Academic year	2002	Student's signature  Advisor's signature	Suphan	it that

#### กิตติกรรมประกาศ

ในการเขียนวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จะไม่มีทางสำเร็จลงได้หากปราศจากการสนับสนุน และความเมตตาจากท่านคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ท่านศาสตราจารย์วิทิต มันตาภรณ์ ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านอาจารย์วันชัย รุจนวงศ์ ท่านพันเอกกฤษณะ บวรรัตนารักษ์ และท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศารทูล สันติวาสะ ที่ ได้สละเวลาอันมีค่าเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้ความเมตตาให้คำแนะนำและ ข้อคิดเห็นต่างๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านผู้ช่วย ศาสตราจารย์สุผานิต เกิดสมเกียรติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความกรุณารับเป็นที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้แก่ผู้เขียน และได้ให้คำแนะนำความช่วยเหลือและสละเวลาอันมีค่าให้แก่ ผู้เขียนในการทำวิทยานิพนธ์ตลอดมาโดยมิได้เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย ผู้เขียนรู้สึกสำนึกใน พระคุณของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ผู้เขียนใคร่ขอขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทิชย์ โสตถิพันธุ์ ที่ได้ เป็นกำลังใจให้ผู้เขียน ขอขอบคุณท่านอาจารย์วิสูตร ตุวยานนท์, คุณฐิติชัย แสงพิทักษ์ ที่ได้กรุณา ให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลและเอกสารแก่ผู้เขียนเป็นอย่างดี ขอขอบคุณท่านเสรี บุญญกาศ ท่านเจริญ ไชยสมคุณ ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ ที่อนุญาตให้ผู้เขียนลากิจเพื่อทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้ง เพื่อนๆ พี่ๆ ทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจให้ผู้เขียน ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทุกท่านที่ให้ ความช่วยเหลือผู้เขียนในการหาข้อมูลด้วยความเต็มใจเสมอมา

ความดีอันพึงได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบให้คุณยาย คุณตา และ คุณแม่ รวมทั้งคุณน้ำ คุณป่า และพี่น้องของผู้เขียน ซึ่งได้เป็นกำลังใจและสนับสนุนให้ความช่วย เหลือผู้เขียนในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ โดยเฉพาะคุณยายที่ให้การสนับสนุนด้านการศึกษาแก่ผู้ เขียนตลอดมา คุณครูและอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้แก่ผู้เขียน รวมตลอดทั้ง เพื่อนๆ ผู้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจ โดยเฉพาะ ร.อ.ชัชนินทร์ อนุสสรราชกิจ ที่ให้ผู้เขียนผืม คอมพิวเตอร์และคอยเป็นกำลังใจให้แก่ผู้เขียนเสมอมา อย่างไรก็ตาม หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ยังมี ข้อบกพร่องและผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว และขออภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย

### สารบัญ

n	เหา
บทคัดย่อภาษาไทย	q
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	
กิตติกรรมประกาศ	
สารบัญ	ช
บทที่ 1 ความนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	
1.3 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	3
1.4 สมมติฐานของการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	. 3
บทที่ 2 ความผิดฐานอาชญากรรมสงคราม	5
2.1 วิวัฒนาการความผิดฐานอาชญากรรมสงคราม	5
2.2 ความหมายและการกระทำที่เป็นความผิดฐานอาชญากรรมสงคราม	
ก่อนมีศาลอาญาระหว่างประเทศ	11
2.2.1 อาชญากรรมสงครามก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง	11
2.2.2 อาชญากรรมสงครามตามธรรมนูญศาลทหารระหว่างประเทศ	
ที่นูเรมเบิร์ก	12
2.2.3 อาชญากรรมสงครามตามธรรมนูญระหว่างประเทศยูโกสลาเวีย	13
2.2.4 อาชญากรรมสงครามตามธรรมนูญศาลระหว่างประเทศรวันดา	
2.3 ขอบเขตการบังคับใช้ความผิดฐานอาชญากรรมสงครามของ	
ศาลระหว่างประเทศก่อนมีศาลอาญาระหว่างประเทศ	21
2.3.1 ศาลทหารระหว่างประเทศที่นูเรมเบิร์ก	21
2.3.2 ศาลระหว่างประเทศยูโกสลาเวีย	
2.3.3 ศาลระหว่างประเทศรวันดา	23
2.4 องค์ประกอบความผิดอาชญากรรมสงครามก่อนมีศาลอาญาระหว่างประเทศ	24
2.4.1 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	29

2.4.2 ความผิดเกี่ยว <b>กั</b> บเพศ	30
2.4.3 ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ	30
2.4.4 ความผิดเกี่ยวกับศักดิ์ศรีแห่งบุคคล	31
2.4.5 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	
2.4.6 ความผิดเกี่ยวกับการปฏิบัติการทางทหาร	33
2.5 บุคคลที่เข้าข่ายเป็นผู้กระทำความผิดฐานอาญากรรมสงคราม	35
2.6 สถานะของศาลระหว่างประเทศที่พิจารณาคดี	41
2.7 กระบวนวิธีพิจารณา	43
2.8 ความร่วมมือระหว่างประเทศ	44
บทที่ 3 ศาลอาญาระหว่างประเทศกับความผิดฐานอาชญากรรมสงคราม	<b>4</b> 6
3.1 ศาลอาญาระหว่างประเทศ	
3.1.1 ความจำเป็นในการจัดตั้งศาลอาญาระหว่างประเทศ	
3.1.2 ความเป็นมาของการจัดตั้งศาลอาญาระหว่างประเทศ	49
3.1.3 เขตอำนาจของศาลอาญาระหว่างประเทศ	
3.1.3.1 เขตอำนาจศาลอาญาระหว่างประเทศต่อรัฐภาคี	55
3.1.3.2 เขตอำนาจศาลอาญาระหว่างประเทศต่อรัฐที่ไม่เป็นภาคี	
และกลุ่มที่ไม่ใช่รัฐ (non state actor)	58
3.1.4 บทบาทและสถานะของศาลอาญาระหว่างประเทศ	59
3.1.5 ความผิดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลอาญาระหว่างประเทศ	60
3.2 ท่าทีของประเทศต่าง ๆในการเข้าร่วมศาลอาญาระหว่างประเทศ	62
3.2.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา	62
3.2.2 ประเทศไทย	63
3.3 ข้อดีและข้อควรพิจารณาในการเข้าเป็นภาคีธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วย	
ศาลอาญาระหว่างประเทศ	64
3.3.1 ข้อดี	64
3.3.2 ข้อเสีย	64
3.4 ความผิดฐานอาชญากรรมสงครามตามธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญา	
ระหว่างประเทศ	65

	3.4.1	การกระทำที่ถือว่าเป็นการละเมิดอย่างร้ายแรงต่ออนุสัญญาเจนีวา	
		ค.ศ.1949 (Grave breaches of the Geneva Convention)	67
	3.4.2	การกระทำที่ถือว่าเป็นการละเมิดอย่างร้ายแรงอื่น ๆต่อกฏหมาย	
		และจารีตประเพณีที่ใช้ในการขัดกันด้วยอาวุธระหว่างประเทศ	
		(Other serious violation of the law and customs applicable in	
		international armed conflicts)	71
	3.4.3	การกระทำที่เป็นการละเมิดอย่างร้ายแรงอื่นๆตามข้อ 3 ร่วม	
		ของอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ.1949 ทั้ง 4 ฉบับ ซึ่งเป็นการขัดกัน	
		ด้วยอาวุธอันไม่มีลักษณะระหว่างประเทศ (Serious violations	
		of Article 3 common to the four Geneva Conventions of 1949	
		committed in non-international armed conflicts)	71
	3.4.4	การกระทำที่เป็นการละเมิดอย่างร้ายแรงอื่นๆของกฎหมาย	
		จารีตประเพณีระหว่างประเทศที่ใช้ในการขัดกันด้วยอาวุธ	
		อันไม่มีลักษณะระหว่างประเทศ (Other serious violations	
		of the laws and customs applicable in non-international	
		,	76
3.5	องค์ป	ระกอบความผิดอาชญากรรมสงครามตามธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วย	
	ศาลอ	าญาระหว่างประเทศ	77
	3.5.1	ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	77
		3.5.1.1 ความผิดฐานฆาตกรรม	77
		3.5.1.2 ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย	81
		3.5.1.3 ความผิดฐานทรมาน	83
		49	85
		3.5.1.5 ความผิดฐานทดลองทางชีววิทยา ทดลองทางแพทย์ และ	
		ทดลองทางวิทยาศาสตร์	
		3.5.1.6 ความผิดฐานปฏิบัติอย่างไร้มนุษยธรรม	
	3.5.2	ความผิดเกี่ยวกับเพศ	
		3.5.2.1 ความผิดฐานข่มขึ้นกระทำชำเรา	
		3.5.2.2 ความผิดฐานทำให้เป็นทาสทางเพศ	91

		3.5.2.3 ความผิดฐานบังคับให้เป็นโสเภณี	92
		3.5.2.4 ความผิดฐานบังคับให้ตั้งครรภ์	93
		3.5.2.5 ความผิดฐานบังคับให้ทำหมัน	93
		3.5.2.6 ความผิดฐานกระทำรุนแรงทางเพศ	94
	3.5.3	ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ	95
		3.5.3.1 ความผิดฐานกักขัง	95
		3.5.3.2 ความผิดในการเนรเทศ หรือโยกย้ายโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย	96
		3.5.3.3 ความผิดฐานจับตัวประกัน	
	3.5.4	ความผิดเกี่ยวกับศักดิ์ศรีแห่งบุคคล	100
	3.5.5	ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	101
		3.5.5.1 ความผิดฐานทำลายทรัพย์	101
		3.5.5.2 ความผิดฐานยึดหรือริบทรัพย์	104
		3.5.5.3 ความผิดฐานปลัน	105
	3.5.6	ความผิดเกี่ยวกับการปฏิบัติการทางทหาร	106
		9	106
		3.5.6.2 ความผิดเกี่ยวกับการใช้เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์	
		และเครื่องแบบ	110
		3.5.6.3 ความผิดเกี่ยวกับเซลยศึก	111
			112
			121
		3.5.6.6 ความผิดเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติการทางทหารอื่น	123
	3.5.7	ความผิดเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการยุติธรรม	126
3.6	บุคคล	ที่เข้าข่ายเป็นผู้กระทำความผิดฐานอาญากรรมสงครามตามธรรมนูญ	
	-	รมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ	128
3.7	กระบ	วนวิธีพิจารณาความ	131
3.8	ความ	ร่วมมือระหว่างประเทศ	132

บทที่ 4 วิเคราะห์กฎหมายไทยกับความผิดฐานอาชญากรรมสงครามตามธรรมนูญกรุงโ	รม
ว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ	134
4.1 ความผิดฐานอาชญากรรมสงครามตามกฎหมายไทย	134
4.2 เปรียบเทียบความผิดฐานอาชญากรรมสงครามตามธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วย	J
ศาลอาญาระหว่างประเทศกับกฎหมายไทย	137
4.2.1 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	139
4.2.1.1 ความผิดฐานฆ่าคน	139
4.2.1.2 ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย	140
4.2.1.3 ความผิดฐานทรมาน	142
4.2.1.4 ความผิดฐานตัดทอนอวัยวะ	142
4.2.1.5 ความผิดฐานทดลองทางชีววิทยา ทดลองทางแพทย์ และ	
ทดลองทางวิทยาศาสตร์	143
4.2.1.6 ความผิดฐานปฏิบัติอย่างไร้มนุษยธรรม	144
4.2.2 ความผิดเกี่ยวกับเพศ	145
4.2.2.1 ความผิดฐานข่มขึ้นกระทำซำเรา	
4.2.2.2 ความผิดฐานทำให้เป็นทาสทางเพศ	146
4.2.2.3 ความผิดฐานบังคับให้เป็นโสเภณี	147
4.2.2.4 ความผิดฐานบังคับให้ตั้งกรรภ์	148
4.2.2.5 ความผิดฐานบังคับให้ทำหมัน	149
4.2.2.6 ความผิดฐานกระทำรุนแรงทางเพศ	149
4.2.3 ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ	150
4.2.3.1 ความผิดฐานกักขัง	150
4.2.3.2 ความผิดในการเนรเทศ หรือโยกย้ายโดยไม่ชอบด้วยกฎหมา	เย 150
4.2.3.3 ความผิดฐานจับตัวประกัน	151
4.2.4 ความผิดเกี่ยวกับศักดิ์ศรีแห่งบุคคล	151
4.2.5 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	151
4.2.5.1 ความผิดฐานทำลายทรัพย์	152
4.2.5.2 ความผิดฐานยืดหรือริบทรัพย์	153
4.2.5.3 ความผิดฐานปลัน	153

4.2.6 ความผิดเกี่ยวกับการปฏิบัติการทางทหาร	153
4.2.6.1 ความผิดเกี่ยวกับการใช้อาวุธ	154
4.2.6.2 ความผิดเกี่ยวกับการใช้เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์	
และเครื่องแบบ	154
4.2.6.3 ความผิดเกี่ยวกับเชลยศึก	155
4.2.6.4 ความผิดเกี่ยวกับการโจมตี	155
4.2.6.5 ความผิดเกี่ยวกับการเกณฑ์หรือขึ้นบัญชีเด็ก	158
4.2.6.6 ความผิดเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติการทางทหารอื่น ๆ	159
4.2.7 ความผิดเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการยุติธรรม	159
4.3 เปรียบเทียบบทบัญญัติอื่นๆ ตามธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่าง	
ประเทศกับบทบัญญัติตามกฎหมายไทย	160
4.3.1 กฎหมายวิธีสบัญญัติ	160
4.3.1.1 ผู้เสนอคดีต่อศาล	161
4.3.1.2 สิทธิของจำเลย	161
4.3.1.3 การคุ้มครองผู้เสียหายและพยาน และการเข้าร่วมใน	
กระบวนพิจารณาของบุคคลดังกล่าว	162
4.3.2 กฎหมายสาระบัญญัติ	162
4.3.2.1 อายุของผู้กระทำความผิด	162
4.3.2.2 อายุความ	163
4.3.2.3 องค์ประกอบด้านจิตใจ	163
4.3.2.4 มูลเหตุสำหรับการยกเว้นความผิดทางอาญา	164
4.3.2.5 ความสำคัญผิดในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย	165
4.3.2.6 กองทุนเพื่อผู้เสียหาย	165
4.3.2.7 การกำหนดโทษ	165
4.3.2.8 บทลงโทษ	166
4.3.2.9 บุคคลผู้กระทำความผิด	167
4.4 สถานะของศาลระหว่างประเทศที่พิจารณาคดี	168
4.5 ความร่วมมือระหว่างประเทศ	169
4.6 แนวทางการแก้ไขกฎหมาย	169

4.6.1 วิธีการแก้ใขกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วย	
ศาลอาญาระหว่างประเทศ	170
4.6.1.1 การอนุวัติกฎหมายทั้งฉบับ	171
4.6.1.2 การแก้ไขกฎหมายภายในที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับธรรมนูญ	
กรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ	171
4.6.1.3 การบัญญัติกฎหมายใหม่ให้สอดคล้องกับธรรมนูญกรุงโรม	
ว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ	172
4.6.2 แนวทางในการบัญญัติกฎหมายให้สอดคล้องกับธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วย	
ศาลอาญาระหว่างประเทศของประเทศต่าง ๆ	173
4.7 แนวทางในการแก้ไขกฎหมายภายในของประเทศไทยให้สอดคล้องกับ	
ธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ	175
4.7.1 กรณีที่กฎหมายไทยมีบทบัญญัติอยู่เดิม	175
4.7.2 กรณีที่กฎหมายภายในของไทยยังไม่มีบทบัญญัติ	176
บทที่ 5 สรุปและเสนอแนะ	178
รายการอ้างอิง	186
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	194